Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 11 сентябрь 1970 йил, жума ◆ № 212 (14678). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎҚИШ БОШЛАНДИ

САМАРҚАНД, 10 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун қадимий Самарқанддаги танк командирлари тайёрловчи олий билим юртида ўқув йилининг бошланиши тантанали вазиятда нишонланди. Шу муносабат билан курсантларнинг паради ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов шахсий состав хузурида нутқ сўзлаб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб берди.

Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко курсантларни ўқиш бошланганлиги билан табриклади ва уларнинг жанговар ҳамда сиёсий тайёргарликда муваффақиятларга эришувларини тилади.

Тантанали маросимда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қатнашдилар.

БУХОРО областининг пахтакорлари терим суръатини кун сайин кучайтириб, давлатга тобора кўпроқ пахта топширишяпти. Тайёрлов пунктларининг ходимлари эса колхоз ва совхозлардан келтирилган «оқ олтин»ни тўхтовсиз қабул қилиб олишяпти. Айни вақтда улар топширилаётган пахтанинг сифатига алоҳида эътибор беришяпти. Суратда: Фрунзе тайёрлов пунктининг лаборанти Рита Рейд келтирилган пахтадан анализ учун оляпти.

Г. Ёқубов фотоси.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

МАРРАМИЗ — 4.400.000!

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон партия активининг йиғилишида Ўрта Осиё республикаларига қилган сафари ҳақидаги таассуротлари билан ўртоқлашар экан, республика партия ташкилотлари ва барча меҳнаткашларининг ишига юксак баҳо берди, Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитетининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги, республиканинг экономикаси ва маданий қурилишига раҳбарлик қилиш соҳасидаги самарали фаолиятини таъкидлади. Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистоннинг мамлакатда пахта етиштиришдаги етакчи ролини таъкидлаб, республика партия ташкилоти ва қишлоқ коммунистлари, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга пахта сотиш планини бажарибгина қолмай, балки **ҚЎШИМЧА РАВИШДА 300-400 МИНГ ТОННА ПАХТА БЕРИШ** учун барча чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирди.

КПСС Марказий Комитети республикамиз меҳнаткашлари олдига қўйган вазифа жуда юксак, бироқ бажарилиши мумкин бўлган вазифадир. Деҳқонлар КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати берган ёрдамга таяниб, мўл ҳосил етиштирдилар. Қишлоқларимиз биринчи даражали техника билан қуролланган, ишчи кучлари етарли. Об-ҳаво шароити яхши бўлиб турибди. Республика давлатга 4.100.000 тонна эмас, балки 4.400.000 тонна пахта беришга қодирдир.

Қишлоқнинг ҳар бир меҳнаткаши Ватан олдидаги мажбуриятини, Совет Иттифоқидаги барча қардош халқлар ва бутун социализм лагери олдидаги ўзининг ватанпарварлик ҳамда интернационал бурчини бажаришга қатъий қарор қилган.

Асосий вазифа — юксак уюшқоқлик, тўла сафарбарлик, қаттиқ интизом намунасини кўрсатишдан, қўйилган халқ хўжалиги вазифаларининг нақадар муҳимлигини тушуниб етишдан ва уни муваффақиятли бажариш учун бутун куч ва воситаларни сафарбар этишдан иборат. **Ҳозирги энг муҳим вазифа — пахтани териш ва давлатга топширишни тезлаштиришдан, қимматли хом ашёнинг оз бўлса ҳам нобуд бўлишига сира йўл қўймасликдан иборат.**

Бизда ҳосил йиғим-теримини намунали йўлга қўйган хўжаликлар кўп. Бухоро областининг деҳқонлари пахтани териш ва тайёрлашда эришаётган суръат ҳаммани қувонтирмоқда. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ пландаги ҳосилнинг тўртдан бир қисмини териб давлат хирмонига топширдилар, ғўзанинг баргини тўктиришни муваффақиятли давом эттирмоқдалар. Бу, яқин кунларда машиналар оммавий равишда теримга туширилгач, терим суръатини янада тезлаштириш имконини беради. Қашқадарё областининг пахтакорлари ҳам йиғим-терим суръатини кучайтирмоқдалар. Кўпгина районлар, хўжаликлар ва бригадалар бу йил кузда шароит қулай келганлиги — ҳосил эрта етилганлигидан, об-ҳаво қулай бўлиб турганлигидан моҳирона фойдаланмоқдалар.

Илғорларнинг намунаси юбилей йили мўл ҳосилини қисқа муддатда йиғиб-териб олиш учун жуда катта имкониятларга эга эканлигимиздан далолат бермоқда. Афсуски, бу имкониятлардан ҳамма жойда ҳам тўла фойдаланилмаяпти. Сурхондарё областида терим суръати ҳали паст. Самарқанд, Тошкент ва Сирдарё областларида терим ишлари чикакамига қизитилмаяпти. Фарғона ва Наманган областлари сингари бу областлар ҳам дефолиацияни кечиктирмоқдалар. Ваҳолонки, ҳозирги ҳар бир кун ва соат ғаниматдир.

Халқимизда даладагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб, деган нақл бор. Қимматли техника хом ашёсини тайёрлашни тезлаштириш зарур. Даставвал, меҳнатга яроқли ҳамма колхозчиларни, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ аҳолисини теримга жалб қилиш керак.

Ҳосил йиғим-терими палласида доим шаҳарнинг қишлоққа ёрдам бериши, шаҳарликлар теримда шахсан иштирок этиб, Ўроқ ва Болға иттифоқи қандай мустаҳкамлигини кўрсатишлари анъанага айланган. Шу кунларда редакцияга завод ва фабрикаларнинг ишчиларидан, хизматчилардан, уй-рўзғор ишларида банд бўлган хотин-қизлардан, студентлардан, қишлоқлардаги умумий таълим мактаблари юқори синфларининг, ўрта махсус ўқув юртлари ва ҳунар билим юртларининг ўқувчиларидан хатлар келмоқда. Ана шу хатларда беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам ишчи кучи етишмаётган хўжаликларга ёрдам бериш хоҳиши билдирилган. Бу хатлар — гражданлар юксак онглилигининг, умумдавлат ишидан четда қолмасликка интилаётганликларининг, эндиликда биз учун янги марра, беш йилликнинг якунловчи йили байроғи бўлиб қолган 4.400.000 тонна пахтага ўз ҳиссаларини қўшишга интилаётганликларининг ёрқин тимсолидир. Ана шу минг-минглаб кишиларга теримда иш топилади. Ҳар бир меҳнаткаш, колхоз ва совхоз, район ва область ана шу умум республика вазифасини ҳал этишга ўзи қўшадиган ҳиссасини аниқламоғи ўз ўрнини белгилаб олиши даркор.

Биз тўрт миллион тонналик маррани бир неча марта эгаллаганмиз. Бунга ҳар доим машиналар ёрдамида эришганмиз. Чунки бунча пахтани қўл билан териб олиш қийин. Бу йилги топшириқ анча катта ва фақат экономикага чуқур аралашмайдиган, ҳисоблашнинг уддасидан чиқмайдиган, давлат манфаатларини ўйламайдиган, вазиятга хушёрлик билан баҳо бермайдиган кишигина машиналарга бефарқ қараши мумкин. Бу йил кузда машиналарнинг бункеридан камида икки миллион тонна пахта тўкилиши лозим. Терим техникасининг бутун комплексидан — шпинделли ва кўрак юлиш машиналари, подборшиклардан фойдаланиш, улардан қатъиян илмий асосда яқинда республика газеталарида эълон қилинган тавсияномалар асосида фойдаланиш жуда муҳим аҳамиятга эга.

Дефолиация машиналар учун иш фронти очиб беради. Лекин ҳозирча дефолиациянинг суръати қониқарли эмас. Бу соҳада тубдан ўзгариш ясалиши, бу ҳақда партия ва Совет органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ғамхўрлик қилишлари зарур. Ғўза баргини тўктириш соҳасидаги ҳар қандай сусткашлик жуда катта зарар келтиради. Дефолиацияни шу ўн кунлик ичида тугаллаш ва сўнгра барча терим агрегатларини тўла-тўкис ишга тушириш ҳамда уларни тўла қувват билан икки сменада ишлатиш даркор.

Тайёрлов ходимлари олдида жиддий вазифалар турибди. Улар заводлар ва тайёрлов пунктларида ишни шундай ташкил қилишлари керакки, токи пахтани қабул қилиб олиш оз бўлса ҳам тўхтаб қолмасин.

Социалистик мусобақа катта куч. Бу воситадан пахта тайёрлашни тезлаштириш мақсадида теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг шоферлар, тайёрлов тармоқлари ходимларининг меҳнат унумдорлигини ошириш учун тўла фойдаланиш — партия ташкилотларининг биринчи даражали вазифасидир. Терим илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг роли жуда катта ва шу сабабли хўжаликларнинг раҳбарлари буни эсдан чиқармасликлари лозим. Пахтани териш ва тайёрлашда банд бўлганларга маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати кўрсатишни ҳар тарафлама яхшилаш каби бу масала ҳам ҳосил йиғим-терими муддатини қисқартиришнинг муҳим воситаси ҳисобланади.

Партия ва ҳукумат совет пахтачилигини ривожлантириш ҳақида, пахта етиштираётганлар ҳақида жуда катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Биз бу ғамхўрликка партия қўйган вазифани бажариш билан жавоб беришимиз керак! Ўзбекистон меҳнаткашлари олинган қўшимча социалистик мажбуриятни бажариш учун, партия XXIV съездини меҳнатда янги муваффақиятларга эришган, мамлакат экономикасини юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшган ҳолда кутиб олиш учун бутун куч-ғайратларини, маҳоратларини, тажрибаларини сарфлайдилар.

Бугундан бошлаб бизнинг шиоримиз: 4.400.000 тонна!

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

ПАХТА ҲАММА ЕРДА ЯХШИ ОЧИЛДИ, ТЕРИМНИНГ ҚИЗҒИН ПАЛЛАСИ КЕЛДИ ✦ БУХОРО ОБЛАСТИДА КУНИГА 3 ПРОЦЕНТГА ЯҚИН ПАХТА ТАЙЁРЛАНЯПТИ. ЧУНКИ БУ ЕРДА ДЕФОЛИАЦИЯ ВАҚТИДА ТУГАЛЛАНИБ, МАШИНАЛАР ИШГА ТУШИРИЛДИ. ✦ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА ҲАМ ТЕРИМ КЎНГИЛДАГИДЕК ТАШКИЛ ЭТИЛДИ. ✦ ИЛҒОР БРИГАДА ВА ХЎЖАЛИКЛАР МАРРАГА ЯҚИНЛАШМОҚДА ✦ БОШҚА ОБЛАСТЛАРДА ҲАМ ТЕРИМНИ ҚИЗИТИШ ВАҚТИ КЕЛДИ ✦ ЛЕКИН АЙРИМ ОБЛАСТЛАРДА ҚУЛАЙ ФУРСАТДАН ЯХШИ ФОЙДАЛАНИЛМАЯПТИ. РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ ЭНГ ЖАНУБИДАГИ СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИНИНГ ТЕРИМДАГИ СУСТКАШЛИГИНИ ҚАНДАЙ БАҲОЛАШ МУМКИН? ✦ ФАРҒОНА, ХОРАЗМ, АНДИЖОН ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА СУРЪАТ БИРОЗ КЎТАРИЛГАН БЎЛСА ҲАМ, БУНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ДЕБ БЎЛМАЙДИ ✦ НАМАНГАН, ТОШКЕНТ, СИРДАРЁ ВА САМАРҚАНД ОБЛАСТЛАРИ ТЕРИМГА ТЎЛА КИРИШМАЯПТИ ✦ ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ҲАР ТАРАФЛАМА КУЧАЙТИРИНГ ✦ ДЕФОЛИАЦИЯНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАНГ. МАШИНАЛАРНИ ТЎЛА ИШГА ТУШИРИЛСИН ✦ КУНИГА 3-4 ПРОЦЕНТГА ЕТКАЗИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАЙЛИК ✦ МАМЛАКАТГА 4 МИЛЛИОН 400000 ТОННА ПАХТА БЕРАЙЛИК!

КУНИГА УЧ ЯРИМ ПРОЦЕНТ

ХЎЖАЙЛИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ҳамза номли колхозда мажбуриятни ошириб бажарадиган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Ҳамма бригадаларда терим суръати кун сайин авж олдирилаётир. Бу колхоз пахта тайёрлашда районда биринчи ўринда бормоқда. Ҳар гектар майдондан камида 40 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Хайрулла Убайдуллаев, Қўклам Ортиқбоев, Оллобой Эрназаров раҳбарлик қилаётган бригадаларда кунига йиллик планнинг 3,5 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда. Бу бригадалар пахта теримини кун сайин авж олдириб, йиллик планни 25 сентябргача бажариш учун суръатни тобора ошираптилар.

Хўжаликнинг ҳар бир бригадасида 60—80 теримчи ишламоқда. Гулжон Болтабоева, Олтин Кенжабоева, Сафаргул Аминова, Турсуной Мамутова каби ўнлаб илғор теримчилар 200-230 килограммдан пахта териб, кунлик нормаларини 2-3 баравар бажармоқдалар.

Ҳозир колхоз далаларида 409 киши ишламоқда. Колхозда тайёрланаётган пахтанинг миқдори тобора ошиб бормоқда. Кунн кеча йиллик планнинг 1,84 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Теримчилар сони эртагидин 520 кишига етказилади. 4-5 кундан кейин «зангори кема»ларда пахта териш бошланади. Шунда колхозда ҳар куни йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта тайёрланади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ШОЙМАРДОН ТЕРИМГА ТУШДИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Гагарин районидаги «Советобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати, машҳур механизатор Шоймардон Қудратов «зангори кема» ўриндиғига ўтирди. У ўтган йили 584 тонна пахта териб, механизаторлар ўртасида рекорд қўйган эди. Беш йилликнинг сўнгги йилида 600 тонна пахтани бункерлардан тўкишга сўз берган Шоймардон Қудратов 8 сентябрь куни машина теримини бошлади. У, совхознинг тўртинчи бўлимидаги Абдумўмин Мамасаидов бошлиқ бригаданинг 8 гектарли пайкалидан 17 тонна, шу бўлимдаги Қулмат Садаев бошлиқ бригаданинг 12 гектарлик пайкалидан 20 тонна, жами 37 тонна пахта териб олди.

Қудратов ўзи бошқараётган тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали терим агрегати бункеридан ўрта ҳисобда ҳар куни 21-23 тоннадан пахта тўкяпти. Машҳур механизатор ўз устига олган социалистик мажбуриятини 15 октябргача бажариш учун курашмоқда.

А. ХАЛИЛОВ.

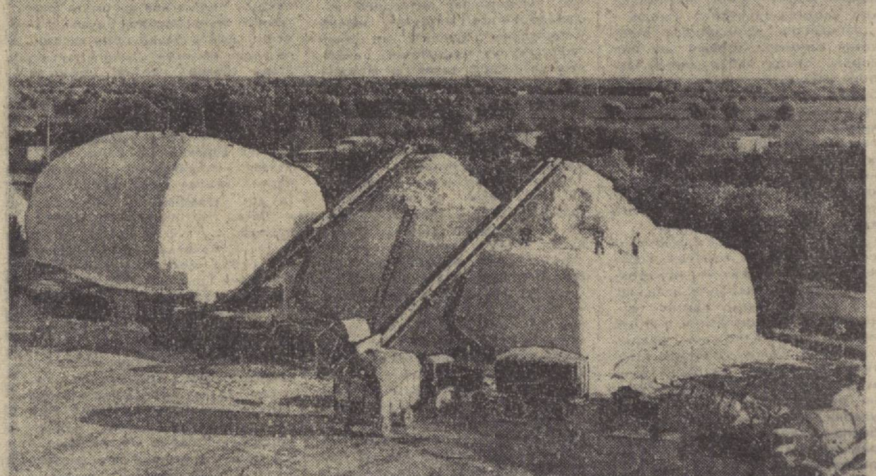

Қоракўл районидаги Олот тайёрлов пункти колхоз ва совхозлардан кун сайин кўпроқ пахта қабул қилиб оляпти. Суратда: Қабул қилинган «оқ олтин» ғарамланмоқда.

А. Усмонов фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. В. МАРЦИНЮКНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет ва хўжалик органларида кўп йил ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Иван Витальевич **Марцинюк** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 10 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта топшириш ва дефолиациянинг бориши тўғрисида 1970 йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Топширилган пахта: Бир кунда	Топширилган пахта: Мавсум бошидан буён	Шу жумладан, машина терими: Бир кунда	Шу жумладан, машина терими: Мавсум бошидан буён	Дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида)	Планнинг бажарилиш проценти
Бухоро	2,87	25,55	1.10	5,13	67096	61,0
Қашқадарё	2,47	15,64	0.82	2,35	37011	71,2
Сурхондарё	1,07	8,03	0,13	0,22	31319	34,8
Фарғона	0,97	5,20	—	—	3968	3,4
Хоразм	1,01	5,08	—	—	20883	41,8
Андижон	0,96	4,36	—	—	3849	4,0
ҚҚ АССР	0,85	4,23	—	—	32220	32,2
Наманган	0,76	2,60	—	—	4823	7,3
Тошкент	0,32	0,96	—	—	64311	45,9
Самарқанд	0,22	0,63	—	—	2939	2,7
Сирдарё	0,12	0,49	—	—	93286	43,6
Республика бўйича:	0,98	6,09	0,12	0,46	361704	31,7
Шу жумладан ингичка толали пахта:						
Сурхондарё	1,76	12,82	—	—		
Қашқадарё	2,27	9,12	—	—		
Бухоро	0,69	4,97	—	—		
Республика бўйича:	1,67	10,50	—	—		

Машинада ким қанча пахта терди

Ҳаёт СУЛТОНОВ
Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси
90 тонна

Мардон РЎЗИҚУЛОВ
Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг механик-ҳайдовчиси
60 тонна

Сокина ДАВЛАТОВА
Шу колхознинг механик-ҳайдовчиси
45 тонна

Ҳаким АЗИМОВ
Бухоро районидаги К. Маркс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси
57 тонна

Ҳамид КАРИМОВ
Шу райондаги «Бухоро» колхозининг механик-ҳайдовчиси
52 тонна

Омон ИКРОМОВ
Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси
47 тонна

Мавлон ҲАСАНОВ
Свердлов районидаги «Ўзбекистон» колхозининг механик-ҳайдовчиси
45 тонна

БУХОРО: ЮЗ МИНГ ТОННА ПАХТА ТАЙЁР!

БУХОРО, 10 сентябрь. (ЎзТАГ). Бухоро область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари улкан хирмонга дастлабки юз минг тонна «оқ олтин» тўкдилар. Шунча миқдордаги пахта жуда қисқа вақт ичида — икки хафта мобайнида териб олинди.

Пахта терими кун сайин жадаллашиб бормоқда. Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг коллективи КПСС XXIV съезди шарафига ўтказилаётган мусобақанинг олдинги сафларида бормоқда. Бу совхоз икки марта область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил байроғини олди. Совхоз далаларидаги пахтанинг ярмидан кўпроғи машиналарда териб олинди.

Бухоро ва Қоракўл районларида пахта тайёрлаш ва давлатга сотиш тез суръатлар билан давом этмоқда. Бу районларда ҳар куни мавсумдаги планнинг 3 процентидан кўп миқдорда пахта терилмоқда.

МУСТАФО ЧАЧИГА ЁДГОРЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустафо Чачи хотираси учун унинг бюстини ўрнатиш ҳақида қарор қабул қилдилар. Мустафо Чачи СССР Олий Советининг депутати бўлиб, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг бўлим бошқарувчиси эди.

Пахтачиликни ривожлантириш соҳасида кўп меҳнат қилган Мустафо Чачининг бюсти унинг қабрига ўрнатилади.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ҚАРОР ИЖРОСИ БИЛАН

Гулистон пахта тозалаш заводи планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига шу йилнинг бошида тўла ўтиши керак эди. Бироқ, корхонада бу муҳим тадбирга пухта тайёргарлик кўрилмади. Бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ишчилар, инженер-техник ходимлар ўртасида бу системанинг афзалликлари тўғрисида етарлича тушунтириш ишларини олиб бормадилар. Натижада завод коллективи йилни кутилганча якунлай олмади.

Бу масала Гулистон шаҳар партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюроси мажлисида атрофлича муҳокама қилинди ва муҳим тадбирлар белгиланди. Шу кунларда заводда янги шароитда ишлашга кўчиш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ишга корхона активлари, коммунистлар ва комсомоллар сафарбар этилган.

Бюро қарори завод коммунистлари йиғилишида муҳокама қилингандан сўнг бу ерда 9 кишидан иборат махсус комиссия тузилди. Ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш бўйича доимий ҳаракатдаги бригадаларнинг иши жонлантирилди.

Ҳозир завод коллективи маҳсулотни реализация қилиш ойлик планларини муваффақиятли бажармоқда. Меҳнат унумдорлиги тобора ошмоқда ва маҳсулот таннархи кескин камаймоқда.

СУСТКАШЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

Шу йилнинг апрель ойида Фориш район партия комитети бюроси мажлисида «Чимқўрғон» совхози партия комитетининг иши ҳақидаги масала қўйилган эди. Бюро партия комитети фаолиятидаги диққатга лойиқ ишларни таъкидлаб ўтиб, камчиликларни ҳам кўрсатган эди ва оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлардаги айрим камчиликларни тезда бартараф этишда амалга оширилган ва оширилаётган тадбирлар ҳақида район партия комитетига ахборот бериб туриш вазифасига масъулиятсизлик билан қараганлигини таъкидлаб ўтди ва ишни яхшилаш юзасидан тегишли тадбирлар белгилади.

Бюро қарори тўлиқ бажарилмади ва район партия комитети совхоз партия комитети томонидан қилинган ишлар ҳақида 15 июлгача бирорта ахборот олмади.

Яқинда район партия комитети бюроси бу масалани қайтадан муҳокама қилди ва партком секретари ўртоқ Турегелдиевнинг ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараганлигини таъкидлаб ўтди ва ишни яхшилаш юзасидан тегишли тадбирлар белгилади.

Шунингдек, бюро райondаги барча партия ташкилотларини район партия комитети ва юқори органларнинг қарорларининг бажарилиши устидан мунтазам назорат олиб боришга даъват этди.

КОММУНИСТНИНГ БУРЧИ

Сирдарё автобус-таксимотор парки бошланғич партия ташкилотида меҳнатда шахсий намуна кўрсатиб донг таратаётган, шуҳрат қозонаётган ва обрў топаётганлар билан бир қаторда бошқаларга ибрат бўлолмаётган, ишлаб чиқаришда авангардлик ролини бажармаётган, ўз малакасини ошириш устида қунт билан ишламаётган айрим коммунистлар ҳам учрамоқда. Шу йилнинг ўтган олти ойи ичида бу ерда 23 марта йўл қоидаларини бузиш ва 46 марта йўловчиларга билет бермай йўлкира олиш фактлари содир бўлган.

Ярим йил ичида 188 шофёрдан 125 киши пассажир — километр ва даромад планини бажармади. Булар орасида коммунистлар ҳам бор.

Автобус-таксимотор парки бошланғич партия ташкилоти бу масалаларни ўз йиғилишида бирор марта муҳокама қилмаган. Партия ташкилоти бюроси жамоат ташкилотларига, айниқса комсомол ташкилотига, халқ контроли группаларига раҳбарликни бўшаштириб юборган.

Сирдарё район партия комитети бюроси автобус-таксимотор паркни бошланғич партия ташкилотининг коммунистларнинг КПСС Устав талабларини бажаришдаги масъулиятини ошириш соҳасида қилаётган ишларини атрофлича муҳокама этиб, бир қатор камчиликларни кўрсатиб ўтди. Уларни тезда бартараф этиш, коммунистларнинг масъулиятини оширишга қаратилган қарор қабул қилди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида хўжалик ва маданий ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида катта ва мураккаб вазифалар ҳал этилаётган бир пайтда кадрларга бўлган талаб, коммунистларнинг топширилган иш учун жавобгарлиги ва масъулияти янада ошмоқда. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш борасида қўйган вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш бевосита кадрларимизнинг масъулиятни қанчалик чуқур ҳис этишлари билан боғлиқдир.

Шаҳар партия комитети кадрлар билан ишлаш, уларнинг халқ хўжалиги планларининг бажарилишини таъминлашдаги масъулиятини ошириш ҳақида муҳим тадбирлар белгилаб, уларни изчиллик билан амалга ошириб келмоқда. Бу тадбирлар ишлаб чиқаришда ўз ифодасини топаётир. Беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида Автоном республика пойтахтида экономика ва маданиятни ривожлантиришда қатор ютуқларга эришилди.

Беш йилликнинг тўрт йили якунларига биноан саноат маҳсулотининг умумий ҳажми 32 процент, уни реализация қилиш ҳажми эса 40 процентни ташкил этди. Ўтган тўрт йил ичида автомобиль ремонти корхонаси, Қоратов янчиш-саралаш ва Нукус консерва заводлари ишга туширилди. Ремонт-механика заводи, сут-ёғ заводи ва гўшт комбинатининг цехлари реконструкция қилиниб, нон комбинати деярли қайта қурилди. Мебель фабрикасининг реконструкция қилинганлиги сўнгги икки йил ичида мебель ишлаб чиқаришни икки баробар кўпайтириш билан бирга унинг сифатини ҳам анча яхшилади. Ҳозир пиво-лимонад заводи ва тикув фабрикасининг янги корпуслари қурилиши тугалланмоқда.

1969 йилда ва шу йилнинг ўтган олти ойида барча саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш планларини ошириб адо этдилар. Беш йиллик сўнгги йилининг олти ойи ичида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 17 процент, уни реализация қилиш 19 процент, шаҳар саноатида меҳнат унумдорлиги эса 18 процентга ўсди. Бу борада транспорт ва алоқа корхоналари, «Ирсовхозстрой»нинг 1-автобазаси, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, 26-автомобиль транспорти колоннаси коллективлари юк ташиш планларини ошириб адо этмоқдалар. Айниқса шаҳар капитал қурилиши авж олдириб юборилди. Беш йилликнинг тўрт ярим йили ичида 63 минг квадрат метр уй-жой, ўнлаб километр электр ва газ тармоқлари, кўплаб маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари, мактаб, касалхоналар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Аҳолига савдо ва коммунал-маиший хизмат кўрсатиш даражаси ҳам ошди.

Буларнинг ҳаммаси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисидаги чексиз ғамхўрлиги, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг катта ёрдами, Қорақалпоғистон область партия комитети ва ҚҚАССР ҳукуматининг Автоном республика пойтахтини янада юксалтириш масалаларига катта эътибор бераётганлиги, қолаверса, шаҳар партия ташкилотининг раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш борасида қилган ишлари туфайли амалга оширилди. Масъулиятли ишларга кўпгина ҳолларда давр талабини тўғри тушунадиган, аниқ амалий ишларда синаб кўрилган, зарур ишчанлик ва сиёсий сифатларга эга бўлган ҳамда жавобгарликни ҳис қиладиган кишилар тайинланмоқда. Раҳбар кадрларнинг состави сифат жиҳатдан яхшиланмоқда. Ҳозирги пайтда шаҳар партия комитети ҳисобида турган ходимларнинг 58,9 проценти олий маълумотга, 34,7 проценти эса тўлиқсиз олий ва ўрта махсус билимга эга. Халқ хўжалиги мутахассисларининг сони ҳам анча ўсди.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, шаҳар партия комитети кадрларни танлаш ва уларни тарбиялашда айрим хатоларга йўл қўйди. Бу эса хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида янада кўпроқ муваффақиятларга эришишимизга салбий таъсир кўрсатди. Бу камчиликлар область партия комитетининг бюросида қаттиқ танқид қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленумида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўзининг шу йил апрель ойида қабул қилган қарорида шаҳар партия комитети бюросида, унинг секретарларида принципиаллик ва талабчанликнинг етишмаслиги кадрларни танлаш, тарбиялаш ва уларни жой-жойига қўйиш ленинча принципининг бузилишига, ишимизнинг муҳим соҳаси бўлган ана шу участкага эътиборнинг сусайишига олиб келди, деб кўрсатиб ўтилди.

Яқинда бўлиб ўтган шаҳар партия комитетининг пленуми Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVIII пленуми қарорларидан келиб чиқувчи шаҳар партия ташкилотининг вазифаларини аниқлаб олди ва камчиликларни тугатиш йўлларини белгилаб берди, партия ташкилотлари ва барча коммунистларнинг диққат-эътиборини раҳбар кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ҳамда уларнинг топширилган ишга жавобгарлигини оширишга қаратди.

Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотларининг ишини КПСС Марказий Комитети декабрь (1969 йил) Пленуми, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қаттиқ риоя қилиш тўғрисида»ги Хати талаблари нуқтаи-назардан қаралса, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш учун бизда ҳамма нарса кўнгилдагидек эмаслигини сезиш қийин эмас. Баъзи корхона ва қурилиш раҳбарлари ишлаб чиқариш сарфининг натижаларини ўзлари ҳам тушунмайдилар, буни бошқаларга ҳам тушунтириб бера олмайдилар.

Яқинда шаҳар партия комитетининг бюроси молия-хўжалик фаолиятидаги камчиликлари ва иқтисодий саводсизликлари учун маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг директори Д. Бекмуротов ҳамда пиво-лимонад заводининг директори Т. Арзиевни эгаллаб турган лавозимларидан бўшатди. Шаҳар партия комитети бюроси халқ мулкини эҳтиёт қилмаётганларга, хўжасизликка ва талон-торожликка йўл қўяётганларга ҳамда қандай бўлмасин планни бажаришга интилиб ошиқча сарфга йўл қўяётган, чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархини қимматлаштираётган, фойда ўрнига зарар келтираётган кишиларга нисбатан қаттиқ қўллик билан муомала қила бошлади.

Ҳозирги кунда коллективнинг меҳнат фаолияти, раҳбарнинг ишчанлик даражаси энг аввало ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигига, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсишига ва унинг сифатига, шу маҳсулотни тайёрлаш учун сарф қилаётган моддий ва пул маблағларининг тежаб қолинишига қараб баҳоланади. Шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети меҳнаткашлар коллективларининг социалистик мусобақаларини якунлашда фақат планнинг бажарилиши процентини эмас, балки шу корхонанинг техник-иқтисодий кўрсаткичларини ҳам назарда тутади. Кўчма Қизил байроқ эса планни энг оз харажат билан бажарган ва ошириб бажарганларгагина берилади.

Шаҳар меҳнаткашларининг барча коллективларида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг тежамкорлик ҳақидаги Хати муҳокама қилинди. Муҳокамалар давомида меҳнаткашлар кўпгина фойдали таклифларни ўртага ташладилар. Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари ана шу таклифларнинг амалга оширилишини алоҳида назорат қилиб бормоқдалар.

Айрим хўжалик раҳбарлари турли баҳоналар соясига яшириниб, барбод қилган ишлари учун жавобгарликдан қочишга ҳаракат қиладилар. Биз бундай ўртоқларни қатъий қоралаймиз ва уларда топширилган иш учун жавобгарлик ҳиссини тарбиялашга эътиборни кучайтирамиз. Шаҳарда тез-тез аҳоли ва корхоналарни сув ҳамда электр энергияси билан таъминлашда узилиш ҳоллари бўлиб туради. Шаҳар водопроводи ва электр тармоқларининг раҳбарлари коммунистлар В. А. Вольнов ва Т. Абдиев ўртоқлар кўп ҳолларда бундай воқеаларни тармоқларнинг эскириб қолганлиги, кишилар етишмаслиги, техника ҳам кўнгилдагидек эмаслиги билан исботлашга уринишарди. Шаҳар партия комитетининг бюроси уларни йўл қўйган камчиликлари учун қаттиқ танқид қилди. Бу нарса албатта ижобий натижа берди. Ўртоқлар ўзларига топширилган ишга жавобгарликни ҳис қилган ҳолда ёндошдилар. Эндиликда уларнинг ишида анча бурилиш сезиляпти.

Яна шундай ҳоллар ҳам учраб турадики, айрим бошланғич партия ташкилотлари баъзи коммунистларнинг хатоларини ўз вақтида тузатмайдилар, принципиаллик кўрсатмайдилар. Бошланғич партия ташкилотида зарур принципиалликнинг етишмаслиги нималарга олиб келишини қуйидаги мисолдан ҳам кўриш мумкин: КПСС аъзоси Павел Ким Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг Нукусдаги ўқув-консультация пунктида 1968 йилдан мудир бўлиб ишлар эди. У гидротехникум бошланғич партия ташкилотининг ҳисобида турарди. Ана шу давр ичида Ким бирор марта ҳам партия йиғилишларида қатнашмади, аъзолик бадалларини ўз вақтида тўламади, бирорта ҳам партия топшириғи олмади. Бироқ гидротехникум коммунистлари, собиқ парторг ўртоқ Арслонов ва партия ташкилотининг ҳозирги секретари ўртоқ Жусупалиев бунга ҳеч қандай аҳамият бермадилар. Ҳеч қандай назорат йўқлигини сезган Ким хизматдаги фаолиятида ҳам тартибсизлик қилади. Шу йилнинг апрель ойида у педагогика институти ўқитувчиси билан сиртдан ўқувчи студент орасига тушиб пора ҳисобига ундан имтиҳон олишни таклиф этади. Шаҳар партия комитети бюроси май ойида Павел Кимни КПСС сафидан ўчирди. Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари бундан буён ҳам ўз ҳаракатлари билан КПСС Устави қоидаларини бузаётган, партия аъзоси деган юксак номга доғ тушираётган кишиларга нисбатан қаттиққўлликни оширaверади.

Нукус шаҳрининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIX пленумининг қарорларини хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида янгидан-янги муваффақиятларга эришишнинг жанговар ҳаракат программаси сифатида кутиб олдилар. Ҳозир корхона ва қурилишларда, меҳнаткашларнинг барча коллективларида беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун қизғин кураш кетяпти. Иқтисод ва тежамкорлик учун кураш ҳаракати кенг қулоч ёйди. Бу умумхалқ курашида коммунист ва комсомоллар олдинги сафларда бормоқдалар.

Р. БОБОНАЗАРОВ,
Ўзбекистон КП Нукус шаҳар комитетининг биринчи секретари.

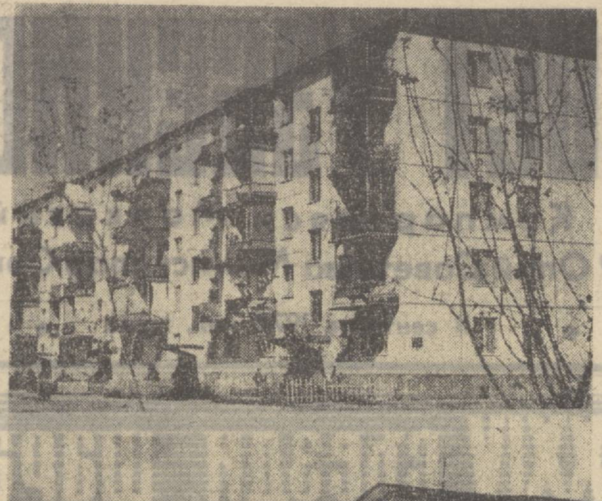

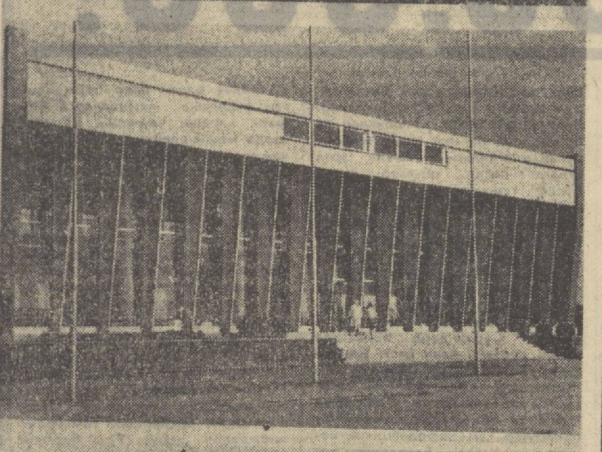

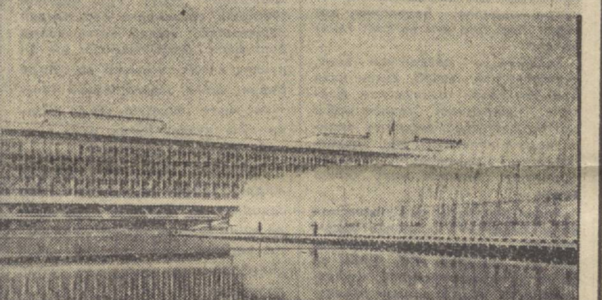

СЕРҚУЕШ Тошкент қиёфаси кун сайин ўзгариб боряпти. Бунёдкорларимиз ғайрати билан янги-янги уй-жой шаҳарчалари, маҳаллалари қад ростлаяпти. Ҳашаматли маъмурий ва маиший бинолар барпо этиляпти. Суратларда (юқоридан пастга) 1. Қардош озарбайжонлик қурувчилар қуриб ҳадя этган уйлардан бири. 2. Ўзига хос миллий бинокорлик услуби билан солинган бу иморат қирғиз бинокорлари қўлидан чиққан. 3. Тошкент аэропортининг янги биноси, 4. Ленин проспектидаги катта фавора.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИ

«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси корхоналари ва ташкилотлари ишлаб чиқариш ва моддий техника таъминоти юзасидан беш йиллик планни муддатидан 4 ой илгари бажарди.

«Узсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, республикадаги колхозлар ва совхозларда қилинадиган ишлар ва хизматлар миқдорини беш йиллик пландагига қараганда 124 миллион сўм ошириб бажариш, хўжаликларга 1970 йилнинг охиригача пландан ташқари 30 миллион сўмлик моддий техника воситалари етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

КАТТА КЎРИК

Шу йил 10 сентябрда Туркиянинг пойтахти Анқарада стандартизация бўйича халқаро ташкилот (ИСО) Бош Ассамблеясининг VIII сессияси очилди.

Бутун дунё бўйича стандартизацияни ривожлантиришни кенг йўлга қўйиш, халқаро товар айирбошлашдаги баъзи қийинчиликларни бартараф этиш ва турли давлатлар ўртасида фан, техника ҳамкорлиги ва дўстликни ривожлантиришни кўзда тутиб, 1946 йилда ИСО ташкил этилди. ИСО халқаро стандартларга мос келадиган, стандартизацияга тааллуқли турли таклифларни ишлаб чиқади.

1966 йил 1 декабргача 55 та миллий ташкилот ИСО рўйхатига олинди. ИСО секретариатининг иш жойи Женева шаҳридир.

ИСОнинг олий органи Бош Ассамблея бўлиб, раҳбарлик органи Советдир. Ҳар йили бир марта чақириладиган Советга уч йилга сайланадиган президент, 14 комитет аъзоларининг вакиллари киради. Тартибга биноан Техника комитетининг йиғилиши икки йилда бир марта ўтказилади.

Бош Ассамблея барча мамлакатлар вакиллари ва ИСО аъзоларининг умумий йиғилиши демакдир. Ассамблея Бош секретарь ёки президент фармойиши, Советнинг беш аъзоси ва ё бўлмаса саккизта миллий ташкилотнинг талаби билан чақирилади. Ассамблеяда ҳар бир ИСО аъзоси битта овозга эгадир. Резолюция кўпчилик овоз билан қабул қилинади. Тартибга биноан, Бош Ассамблея ҳар уч йилда бир марта чақирилади. ИСО ташкил этилгандан буён ҳаммаси бўлиб етти марта сессия бўлиб ўтди.

Охирги еттинчи сессия 1967 йилнинг июнь ойида Москвада Ломоносов номли Давлат университетида катта тантана билан ўтиб, бунда Техника комитети ва Советнинг 39 та мажлиси бўлди.

Халқаро анжуманга айланиб кетган VII сессияда ҳаммаси бўлиб жаҳоннинг 50 мамлакатидан келган 1697 қатнашувчи рўйхатга олинди. Сессияда стандартизация бўйича миллий ташкилотнинг 24 раҳбари; давлат доираларининг 11 вакили (шу жумладан АҚШ дан икки сенатор); 122 та кампаниялар, бирлашмалар, фирма раҳбарлари ва жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган илмий мартабали 31 делегат қатнашди. Сессия ишида халқаро ташкилотлардан 18 кузатувчи иштирок этди.

Совет Иттифоқининг делегацияси 493 кишидан иборат бўлди.

Совет делегацияси доимий комитет ва ИСО Советида бир қанча таклифларни кўтариб чиқди. Масалан, ташкилот ишини яхшилабгина қолмай, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар манфаатига мос тушадиган тадбирларни кўриб чиқишни ўртага ташлади. Шунингдек, ривожланаётган мамлакатларга дўстона ёрдам бериш ҳақида таклифлар ишлаб чиқилди.

Анқарада очиладиган VIII сессия давлатлар ўртасида савдони ривожлантириш, саноатни юксалтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, дўстликни мустаҳкамлаш ишида ўзининг муҳим самараларини юзага чиқаради.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумининг Улчов техникаси бўлими бошлиғи.

Муросасизлар СИГНАЛИ

ЙЎЛОВЧИНИНГ ҲУРМАТИ ШУ БЎЛДИМИ?

Бу воқеа шу йилнинг 30 августида содир бўлди. Жиззах темир йўл станциясида эдик. Соат 16 дан 27 минут ўтганда бу ерга тўхтаб ўтадиган 23-«Душанба — Москва» тезюрар поездини орзиқиб кутяпмиз. Станциянинг биринчи пўлат излари бўш турганлигидан, биз поезднинг шу излар бўйлаб келишини тахминлардик. Орадан кўп ўтмай, иккинчи йўлга «Жиззах — Тошкент» поезди келиб тўхтади. Учинчи, тўртинчи ва бешинчи йўлларда ҳар хил юк ортилган поезд эшелонлари саф тортган эди.

Соат 16 дан 31 минут ўтганда станция вокзалини лиқ тўлдирган йўловчилар ўртасида ҳаяжонли миш-мишлар тарқалди

— Эшитдингизми, поезд келганмиш!

— Поезд!? Қайси йўлда, тезроқ гапирсангиз-чи?!

— Олтинчи йўлда эмиш.

— Вой-бу, олтинчи йўлга қандай ўтамиз!..

Вокзалда олағовур бошланди. Болаларини етаклаб ва кўтариб олган аёллар, ҳассали чоллар, чемодан ва юк кўтарган кишилар ўзларини темир йўл изларида, тўсиқ бўлиб турган поезд вагонлари остига уришди. Улар қорамой ва чангга беланиб, олтинчи йўл томон шошилишди. Поездга чиққанчиқди, чиқа олмаган йўловчилар қолиб кетишди...

Биз чиққан олтинчи юмшоқ ўриндиқли вагон қуёш ғарбга оққан бўлса ҳам тандирдек қизиган эди. Вагон проводниги Раиса Петровнадан:

— Вагонда вентиляторлар йўқми? — деб сўрадик.

— Вентиляторни сўрайсиз, — энсаси қотиб гапирди у. — Кондиционер ҳаво берувчи аппаратлар бузуқ. Ҳозир вагонимизда чанқоқни босадиган ҳеч нарса йўқ. Титаннинг ишдан чиққанига уч кундан ошяпти. Уни ҳеч ким тузатай демайди. Бу ҳам майлику-я, тунлари чироқ йўқлигидан йўловчилар бир-бирларига пешона уриштириб юришади.

Шундан сўнг, биз, томоғимиз қақраб, поезд ресторани томон равона бўлдик. Буфет сотувчиси Ф Абросимова биздан бурун шикоят қилди:

— Сув бўлганда, ўзимиз ҳам бўздек бўзариб ўтирмас эдик. Биз Душанбадан чиққанимизда беш яшик минерал сув беришган эди. Юз шиша сув Тожикистон чегарасидан чиқмасданоқ тугади.

Биз ноумид бўлиб ортга қайтдик. Бунинг сабабини поезд ревизори Муса Мавлоновдан сўрадик.

— Булар иш бўлибди, — деди у. — Бунинг «давоси» осон. Бир варақ қоғоз оласизларда, «шакардан ширин» шикоят ёзасизлар...

Йўловчиларга ҳурмат шуми? Станцияларда тартибсизликлар қачон тугатилади? — Бу саволларга Ўрта Осиё темир йўл бошқармасидан жавоб кутамиз.

Жиззах станциясида сарсон бўлган ва вагонларда йўл машаққатларини бошидан кечирган бир гуруҳ йўловчилар: **Тошкент политехника институти студенти Ў. Аҳмедов, Тошкент Давлат университетининг студенти Х. Аҳмедова. Тошкент Давлат медицина институти ходими, медицина фанлари кандидати И. Ҳошимов, Тошкент шаҳар 1-поликлиникаси врачи М. Қориева, ёзувчи Н. Сафаров ва бошқалар.**

Хатларни ўқиб

ШАРАФЛИ КАСБ

Шифокор деганда кишининг кўз ўнгида меҳрибон бир сиймо, ажойиб касб соҳиби гавдаланади. У қанча-қанча кишиларни ҳаётга қайтармаган, уларга соғлиқ бахш этмаган дейсиз, Советлар мамлакатида шифокор деган ном ҳар бир инсон қалбидан чуқур ўрин олган.

— Меҳри дарё шифокорлардан бири Бухоро область касалхонаси бўлим мудири Ҳабиб Камоловдир, — деб ёзади газетхон М. Муродова. — У ўз касбига чин юракдан меҳр қўйган.

Редакцияга келаётган мактубларнинг кўпчилигида шифокорларнинг олижаноб меҳнати мадҳ этилади. Уларнинг ажойиб фазилатлари мақталади. Инсон саломатлиги йўлида кунни-кун, тунни-тун демай сидқидилдан ишлаётган шифокорлардан бири Файзиобод участка касалхонаси бош врачи Маҳмуд Юсуфжоновдир.

«Тунги соат 4. Ҳамма ширин уйқуда. Бирдан эшик тақиллаб қолди. Маҳмуд ака ўрнидан турди. Навбатчи ҳамшира Амина экан. Унинг ранг-рўйи оқарган, тутилиб-тутилиб гапиради. «Ленинград» колхозидан Гавҳар исмли аёл қаттиқ касал бўлиб қолган экан. Бош врач касалхонага етиб келиб, беморга дори-дармон қилди. Тонг отгунча унинг бошида парвона бўлди».

Фарғоналик газетхон А. Кожухов «Қишлоқ врачи» сарлавҳали хатида олижаноб шифокор ҳақида ана шундай тўлқинланиб ҳикоя қилади. Бундан ташқари тошкентлик 70 ёшли онахон Х. Қаюмова 2-шаҳар касалхона шифокорлари М. С. Тарган, Х. Г. Явлинскаллардан, Фарғона область, Киров районидаги Қозоққурғон қишлоғидан О. Деҳқонова Қўқон онкология диспансери врачлари А. Абдуллаев, Е. Данилов, Ҳ. Ҳамидовлар, Шофиркон райони Тезгузар қишлоғидаги. Э. Жўраев ва Тошкентдаги 17-шаҳар касалхона шифокорлари К. Малинков, Ф. А. Марголиц, наманганлик У. Саксонбоев Пахталиккўл санаторийси врачлари В. Тошбоев, Е. Юсман, В. Цинклардан миннатдор эканликларини ёзишган.

Бироқ, шифокор деган номга доғ тушираётган кишилар ҳам онда-сонда учраб туради. Республикамиз шифохона ва амбулаторияларида ҳалол меҳнати, ахлоқ-одоби, муомаласи билан бошқаларга ибрат бўлаётган шифокорлар жуда кўп. Ўйлаймизки, ўз касбига панжа орасидан қаровчи баъзи шифокорлар улардан намуна оладилар, йўл қўйган хатоларини тузатадилар.

Фарғоналик Н. Рауфжонов ва Қ. Турсунов, бухоролик С. Сафаров, П. Дўсатов, қашқадарёлик Ҳ. Турдиев ва Б. Икромов, самарқандлик К. Норбоев оҳангаронлик В. Гладников ва бошқа ўнлаб қишлоқ ҳамда ишчи мухбирлар нинг хат-хабарларида ҳам шифокорлар мадҳ этилади.

Атоқли ёзувчи К. Чуковский боланинг маънавий дунёсини образли қилиб «чала асар»га ўхшатган эди, — деб ёзибди газетхон С. Матчонов. — Ана шу «чала асар» яхши педагог қўлига тушса унга сайқал бериб, гўзал ва ажойиб достонга айлантиради. Шундай моҳир педагоглардан бири Жумамурод ака Чоршамовдир. У 36 йилдан бери Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги Стрельков номли ўрта мактабда директорлик лавозимида ишлаб келяпти. У ёш авлодни Ватанга, халқимизга садоқат руҳида тарбиялаш, уларга меҳнатсеварлик, камтарлик каби фазилатларни сингдириш учун бутун қалб қўрини сарф этяпти».

Ж. Чоршамов каби ўз ишига моҳир, барчанинг ҳурмат ва таҳсинига сазовор бўлаётган муаллимлар ҳар бир мактабдан топилади. «Педагоглар бизнинг Иттифоқда энг ҳурматли кишилардир», — деган эди А. С. Макаренко. Ҳақиқатдан ҳам шундай. Чунки ёш авлодни тарбиялаб, вояга етказишдек масъулиятли вазифа уларга ишониб топширилгандир.

ҚУВА районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари пахтадан мўл ҳосил етиштиришди. Бу ерда ҳосил йиғим-терими тобора кенг тус оляпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ тайёрлов пунктига юзлаб тонна пахта жўнатилди. Суратда: давлатга топшириш учун жўнатиладиган пахта механизмлар ёрдамида тележкаларга ортиляпти.

Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ).

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

НУРЛИ ИСТИҚБОЛ

Сирдарё райони меҳнаткашлари партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритаётирлар.

Районимиз харитасига кўз ташлар эканмиз, кейинги йилларда катта ўзгаришлар юз берганлигини кўрамиз. Меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги тобора ўсиши билан бирга, ишлаб чиқариш кучлари тўхтовсиз ривожланиб бормоқда. Яхшиси, мисолларга мурожат қилайлик.

Қишлоқ хўжалик ишларини, айниқса, пахтачиликни комплекс механизациялаш ҳозир муҳим масала. Айниқса, пахта териш машиналарига талаб катта. Мана шуларни ҳисобга олиб, Тошкентдаги пахта териш машиналари ишлаб чиқариш заводи — «Ташсельмаш» ни кенгайтириш мақсадида районимизда завод филиалини очиш масаласи кўтарилган эди. Сирдарё посёлкасида энг яхши жойни завод филиалига ажратдик. Филиал ўтган йилиёқ мавжуд биноларда иш бошлади. Янгидан 1800 квадрат метрли ишлаб чиқариш корпуси қурилиб ишга туширилди. Шундай қилиб, биринчи йилиёқ филиал пахта териш машиналари учун 130 минг сўмлик ҳар хил қисмлар ишлаб чиқарди. Бу йил 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Йилнинг иккинчи ярмида олти минг квадрат метрли майдонга эга бўлган ишлаб чиқариш корпуси ишга тушади.

Сўнгги уч-тўрт йил ичида янги автотаксимотор парки, 3 та қурилиш ташкилоти, яна 2 та автоколонна ташкил қилинди. Янги ташкил этилган темир йўл «Меҳнат» станциясида темир йўлчилар посёлкаси қад кўтарди. Ишлаб чиқариш ва маданий-маиший мақсадлар учун катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Аҳоли учун 80 минг квадрат метрга яқин майдонга уй-жой бинолари, 7 минг ўқувчига мўлжалланган 32 та мактаб биноси қурилди. Бундан 24 таси колхозларнинг сармояси ҳисобига қурилди. «Победа» ва Ленин номли колхозларда уч қаватли, Куйбишев номли колхозда икки қаватли яхши спорт залларига эга мактаб бинолари қурилди. Кўп қаватли мактаб бинолари Ильич номли, «Қизил Октябрь», М. Горький номли ва бошқа колхозларда, Бахт посёлкасида ҳам қуриляпти.

Кўпгина қишки ва ёзги клуб бинолари, дала шийпонлари, магазинлар, ошхоналар қурилиб ишга туширилди.

Илгари жуда эскириб қолган битта пахта тозалаш заводи бор эди. Ҳозир янгидан «Малик» пахта тозалаш заводи барпо этилди. Бахт посёлкасидаги пахта тозалаш заводи бутунлай қайтадан қурилди. Эндиликда пахта тозалаш заводлари мавсумда 80 минг тонна пахта тозалаш қувватига эга бўлди.

Ўтган сайловларда СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советлари ҳамда маҳаллий Советларнинг депутатларига сайловчилар томонидан берилган наказларда аҳолига маданий-маиший хизмат, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш ва бошқа масалалар қўйилган эди. Сайловчиларнинг наказларини бажариш юзасидан анча ишлар қилинди. Район марказида бундан уч йил илгари маҳаллий бюджет ҳисобидан 100 ўринли касалхона қурилиб, ишга туширилди. Ҳозир икки қаватли санитария эпидемиология станцияси биноси битиш олдида. Учта қишлоқ Совети территориясида участка касалхоналари ташкил қилинди. Район марказида уч қаватли алоқа уйи қурилмоқда. Район территориясидаги ҳамма хўжаликлар тўла электрлаштирилди, олти мингдан ортиқ хонадон газлаштирилди. Сирдарё посёлкасида Ғафур Ғулом номидаги Давлат педагогика институти ташкил этилганлиги муҳим воқеа бўлди.

Қишлоқ ва посёлка Советлари хўжалик-иқтисодий ва маданий қурилишга раҳбарликни кучайтириш билан бирга қишлоқларни ободонлаштириш соҳасида катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар. Айниқса, Орлов қишлоқ Советининг депутати Т. Эшбоев, район Советининг депутатлари Р. Асқарова, А. Юсупов, Қ. Синдоров ўртоқлар меҳнатда шахсий намуна кўрсатиш билан бирга сайловчилар ишончини оқлашга интилмоқдалар.

Бу йил районимиз хўжаликлари 60 минг тонна пахта, 12000 тонна шоли, 1160 тонна гўшт, 6100 тонна сут, 2500 тонна сабзавот, 8000 тонна полиз экинлари, бир минг тоннадан зиёд узум ва бошқа маҳсулотларни тайёрлаб давлатга топширишлари зарур. Аҳдига вафодор сирдарёликлар маҳаллий партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида ана шу мажбуриятларга яраша фидокорона меҳнат қиладилар.

У. ХУЖАЕВ,
меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё район Совети ижроия комитетининг раиси.

САНЪАТКОР ҲАҚИДА

ДАВР ҚЎШИҚЛАРИ

Гулга қўнган шабнам сингиди. Қуёшнинг нури толалари тўзиган сарғиш ипаклардек борлиққа таралди. Асаларилар куйлаб қўниб, куйлаб қайтади. Ҳамзаобод сувлари бўронларда қолган туя карвонларидек гоҳ лапанглаб, гоҳ ўтга тушган илондек буралиб, тоғу-тошлар бағрини ялаб яна олис йўлга тушди. Кампирлар супралардаги хамиртурушни қидириб қолдилар. Белбоғига гулқайчи осган чоллар боғ оралайди. Анор гулидай қизғиш тонг отади...

Бу сатрлар тонгнинг манзараси эмас, албатта. Бу композитор Деҳқонбой Жалиловнинг «Фарғона тонготари» балет-сюитасининг партитурасини эшитганда ҳосил бўлган ҳисларимнинг узуқ-юлуқ қоғозга тушгани. Албатта, яхши куйнинг даргоҳи кенг. Ҳар ким уни ҳар хил ҳис қилади. Куй кишини санъатнинг тилсимотига етаклайди. Тилсимотнинг эшиги кўп

Деҳқонбой Жалиловнинг партитурада ўнлаб қўшиқлари бор. Ҳар бири ҳам кишини ўйлатади, қўмсатади, гулдан нозик инсон кўнглини тонгги шабнамдек титратади. Унинг куйлари тилга тушиб, дилларга ўрнашиб қолади.

Дил-дилдан сизиб, меҳрга қўшилиб эриб чиққан ҳислар қўшиқ бўлиб таралса, демак, халқ мулкига айланибди. Деҳқонбой Жалилов ана шуни ҳис қилиб, дил мулкининг халқ мулкига айланишига ҳаракат қилади.

Деҳқонбой Жалилов яратган ҳар бир асар уч қудратли илдиздан сайқал топган. Биринчи илдиз — ўзбек классикасининг мусиқалари. Буни у отаси Тўхтасин ака Жалиловдан олган.

Саҳрода қолган киши ҳовучидаги ҳар томчи сувни қандай авайласа, Тўхтасин ака ҳам ўзбек классик музикаларини ана шундай авайлаб келди. У саҳродаги кишидан фарқли, ҳовучидагини халққа тутқазди. Деҳқонбой ака илк марта ана шу саховатли, буюк илдиздан сув ичди. Шу илдиз туташлиги туфайли отаси бошлаган ишни охирига етказди. «Гул ва Наврўз»га саҳна юзини кўрсатди.

Деҳқонбой акага куч-қувват бағишлаган иккинчи илдиз — совет музика санъатининг дурдоналаридир. Булар билан у Тошкент театр санъати ва рассомчилик институтида яқиндан танишди. Учинчи илдиз — жаҳон музикаси прогрессив намояндаларининг асарларидан эса Фарғона область театрида мустақил ишлаш туфайли «Холисхон», «Ё Ватан, ё ўлим», «Номаълум киши», «Фарзандлар»га саҳна учун йўл очиш жараёнида баҳра олди.

Ана шу уч илдиз Деҳқонбой ака қалбида мужассамлашиб, уйғунлашиб, янги бир ноёб оҳангга, мусиқага айланяпти. Эфирдан таралаётган қуйидаги қўшиқларга қулоқ солинг-а. Фурқатнинг «Баҳор айёмида» Ғуроб Тўланинг «Ўйлатиб қўйдинг мени», «Янги ерда». Пўлат Мўминнинг «Вафо қарори бўлса», «Она мадҳи», Ҳамид Ғуломнинг «Озод Ватан» ва бошқа ўнлаб шеър ва ғазалларга басталанган куйлар фикримизнинг далилидир.

Ана шу уч илдиз Деҳқонбой акани вояга етказди. Элга севимли қилди. Бугунги кунда Ўш ва Бухоро, Қўқон ва Фарғона театрларида дирижёрлик қилаётган шогирдлари М. Орифхўжаев ва Учқун Жўраев, Мухторжон Акбаров ва Аъзамжон Умаровларга ҳам шу санъатнинг сирларини ўргатди.

Санъат — халқники. Халқ санъаткорнинг умрини ўз куйлари билан ҳисса қўшаётган санъаткорга ижодий омад, илҳомлар тилаймиз.

А. ЭШОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

САФАРБАРЛИК

Кун бениҳоя иссиқ. Куз бошланганига қарамасдан, у таптидан тушгуси йўқ. Уйларда ўтириб бўлмайди, дим. Иссиқ ҳаммани далага — кўм-кўк водийга ҳайдагандай.

Бу йилнинг кўпдан-кўп фазилатлари борки, бу фазилатлардан кишиларнинг кўнгли тоғдай кўтарилади. Ким билан сўзлашманг, колхозчи биланми, механизатор биланми, партия-совет ходими, ишчи, борингки, машина ҳайдовчидан тортиб, оддий меҳнаткашгача — ҳамма Қашқадарё воҳасида етказилган бу йилги бўлиқ ҳосилдан мағрур. Ҳамманинг оғзида бир гап — тезроқ «оқ олтин» хирмонларини уйиб, улкан мажбуриятни бажариш...

Кун чошгоҳга яқинлашиб қолди. Долзарб кунларда районда кундузи бирор раҳбар ходимни учратиш амримаҳол. Қарши районида, унинг маркази Бешкентда ҳам, Қамашида ҳам шундай бўлди.

Чим қишлоғида нигоҳимиз йўл устидаги пахта пунктига тушди. Кўча Тўраев бошлиқ бўлган пахта пунктида биринчи карвон «оқ олтин»лари кабул қилинар эди. Чим қишлоғи — Камаши район йўлидаги йирик колхозлардан бири «Коммунизм йўли»нинг макони.

Колхоз меҳмонхонасида Ватан урушининг иштирокчиси, кўкрагини ғуж-ғуж орден ва медаллар безаган пахтакорлардан бири — Абдураҳмон Эрдонов қаршилади. У бизга ҳозир райкомдан одам келишини хабар қилди.

Хамма аппарат, механизм баравар ишлаётгандай туюлади. Бош қашигани қўл тегмайдиган шу кунларда райком ходими ҳамма ишга улгуришга уринарди.

Машина овози эшитилди. Даладан раис келиб қолди. Колхоз меҳмонхонаси олдида оқсариқдан келган ёш йигит пайдо бўлди. У райкомнинг агитация-пропаганда бўлими ходими экан.

— Иброҳим Аҳмедов, — деб таништирди ўзини. — Санақул Рустамович, — деди раисга мурожаат қилиб, — муҳим топшириқ билан келдим. Соат бешда сизнинг Эшмўмин Жўраев бригадангиз дала шийпонида район колхоз ва совхоз раҳбарларининг кенгаши бўлади. Бригадирлар, механизаторлар, агрономлар, мактаб директорлари, ҳамма бошлиқлар ўша ерда бўлишсин. Сизлар ҳам бирга бўласиз, — деди у бизларга.

Бир зумда хабарчилар жўнатилди. Райком вакили билан биз далаларни айлангани кетдик. Йўлма-йўл йиғилиш дараги айтилди. Биз Калинин номли колхозда бўлдик Унинг раиси Дўсмамат Дўстёров, партком Мухтор Норқулов билан учрашиб, серҳосил колхоз далаларини айландик. Ватан урушининг қатнашчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони машҳур Федоровнинг партизанлар бригадаси сафида Белоруссия ўрмонларида жанг қилган орденли Мавлон Бердиев билан суҳбатлашдик Мавлон Бердиев инвалид бўлишига қарамасдан пахта даласида тинмай меҳнат қилаётган ватанпарварлардан бири.

Соат беш бўлмасдан дала шийпонига етиб бордик.

Қашқадарё районларида зарбдор терим ойлиги эълон қилинган. Дала шийпонида ўтказилган бу мажлис пахтакорларнинг теримга қанчалик шай, қанчалик тайёр, бу иш ўткинчи гап бўлмай, жуда катта масъулиятли иш, сентябрь — зарбдор ой эканлигини, одамларнинг азми-жасоратини яққол намойиш қиладиган йиғин эканини кўрсатиб берди.

...Қамаши колхозлари бу йил зиммаларига жуда катта мажбурият олганлар. Улар район бўйича ҳар гектаридан 37,5 центнердан пахта ҳосили кўтармоқчилар. Колхозлар ҳар гектар ердан 27 центнердан 43 центнергача «оқ олтин» териб беришмоқчи. Район партия комитети секретари ўртоқ Расул Эшонқуловнинг ишонтириб айтишича ва график бўйича район пахта планини бир ой ичида бажариши керак. Идоралар ёпилиши, ҳамманинг жойи далада бўлиши, «оқ олтин» териши, кунига район икки—беш процент орасида пахта топшириши керак. Колхозчи ва совхоз ишчиларининг аҳди шундай, қани колхоз раҳбарлари, совхоз директорлари, механизаторлар нима дейсизлар?!

Ленин номли колхоздан бригада бошлиғи Бекпўлат Эшбоев минбарга кўтарилди, у сентябрнинг биринчи ўн кунлигида ўрта ҳисобда икки процентдан, иккинчи ўн кунликда кунига уч процентдан, учинчи ўн кунликда кунига беш процентдан пахта териб топшириш мўлжалини айтади. Машиналарнинг ишга тушганини, неча одам далага чиққанини сўзлади.

— Мажбуриятни 20 октябрда бажарамиз, — деди у.

Калинин номли колхозининг раиси Дўстёров «Коммунизм йўли» колхозининг раиси Санақул Рустамов ва бошқалар биринчи октябрга — планни, 10 октябргача мажбуриятни бажариш ҳақида ишонч билан гапирдилар.

«Коммунизм йўли» колхози 1550 гектар ерга пахта эккан. У 4300 тонна пахта бериши керак. Аммо у бу билан қаноатланмайди. Колхоз 6500 тонна пахта етказиш мажбуриятини олган. Биз Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Эшмўмин Жўраев бошлиқ бригада даласида бўлдик. Бу бригада 75 гектар ерга пахта экади. Бир неча йилдан бери сурункасига бу одамлар 40—45 —50 центнердан пахта бериб келади. Жўраев бу йил гектаридан 50 центнердан олмоқчи.

Шундоққина мажлис бораётган саҳна орқасидаги далага кирдик. Белга уриб ётган ғўзаларга ҳавас билан боқдик. Кўракларни санадик. Бир тупда 30—40 кўрак бор эди. Энди тугилаётган майда кўраклар бундан мустасно.

— Бу ерлардан бемалол 50 центнердан ҳосил кўтарамиз, — деди Эшмўмин ака.

Минбарга бирин-кетин механизаторлар кўтарилишди. «XXII партсъезд» колхозининг механик-ҳайдовчиси Гулмирзаева, Калинин номли колхоз «зангори кема» ҳайдовчиси Зулфия Жабборова, Ленин номли колхознинг машина теримчиси Мелиев, Калинин номли колхоздан келган Қизларбиби Мавлоновалар «1-2ХТ» машинасида мавсумда 200 тоннадан, «Шарқ йўли» колхозининг «зангори кема» капитани Шомуродов «Ўзбекистон» терим машинасида 300 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олишди.

Қизларбиби Мавлонованинг дадаси боя биз суҳбатлашган — Ватан уруши инвалиди, Федоров партизанлар бригадасида жанг қилган колхозчи. Бу ёшгина қизнинг машинада «оқ олтин» теришга жазм қилишини ота мардлигига таққослагимиз келади.

«Фарғона» совхози давлатга 8000 тонна пахта беради. Унинг директори Эшонқулов 10 сентябргача 15 процент, 20 сентябргача 35 процент, қолган ўн кунда 50 процент пахта топшириб, планни бажариш ҳақида гапирди.

Бригада бошлиқларидан бири сўзга чиқди У планни 20 сентябргача бажариш ҳақида гапирганда, кенгашга келганлар ёқа ушлаб қолишди. Обком секретари унга луқма ташлади.

— Бажара оласизми?

— Ҳа.

— Бажара олмайсиз, дўстим, дефолиацияни бошлаганингиз йўқ.

Бир зумлик сукунат чўкди.

Бригадирнинг кўнглидан кўп нарсалар ўтди, у ўзи мўлжаллаб қўйган режаларини бир бошдан айтсинми? Нима қилсин? Унинг дилида шундай гаплар ётар эди: биринчи сентябрдан оммавий суратда теримга тушдим. Тез кунда пахталаримни дефолиациядан ўтказаман. Ўнинчигача ҳар куни 2-3 процентдан пахта топшираман. Колган беш кунда терим машиналарида ҳосилни йиғиб олиб, планни бажараман. Шуларни бир бошдан айтсам бажармасмиканман... Э-й, йигирманчи жуда яқин-ку, кўп чўзса етадиган масофада, ана-мана дегунча бу муддат етиб келади. Бажараолмасмиканман-а... Ёмғир ёғиб қолса-чи, терим машиналарим ишга тушолмай хуноб бўлармикинман! Йўқ, йўқ, ундай бўлиши мумкин эмас.

Бригадирнинг кўнглида ғивирлаган фикрлар жуда кўп эди. Биз уни сезиб турибмиз. Аммо у айтишга журъат қилмаяпти. Вақт қисқа, дангал гапириб, бўладиган савдони айтиб, чўрт кесиш керак.

— Нега ўйланиб қолдингиз?

— Бажараман. Гап битта...

— Хўп, майли, келинг, шартлашамиз. Бажарсангиз мен сизга мотоцикл ҳам эмас, «Запорожец» ҳам эмас «Москвич» ҳам эмас, «Волга»нинг нақ ўзини олиб бераман. Аммо бажаролмасангиз...

Бригадир қизариб, бўзаради:

— Бажараман... — дейди у ниҳоят

Биз ёзувчилар бу гапнинг гувоҳимиз. Йигирманчи узоқ эмас. Ҳар икки томон аҳдини бузмаса керак. Кўрамиз — ким «Волга» беради-ю, ким олади. Биз бригадирнинг мукофот олиши тарафдоримиз.

...Ким билан гаплашманг, пахта ҳақида илиқ сўз айтади...

— Бу йилги ҳосил — Қарши чўлини боғу бўстонга айлантириш учун бошланган умумхалқ юришига катта замин тайёрлайди, — дейди чўлқуварлар.

...Ҳамманинг дилида терим завқи, «оқ олтин» иштиёқи...

Тонг отди дегунча каттадан-кичик далага ошиқади. Терим машиналари гулдирайди, кўча-кўй, дала йўллари, пахтазорлар этак тутган теримчилар оломони билан тўлади. Ким кўп териш мусобақаси авжида. Колхоз кўпроқ пахта топширса, ўша кун ҳамма хурсанд, камроқ топширса-чи, дил хира.

Бунинг сири бор: қашқадарёликлар бу йил республикада биринчи бўлиб, ҳаммадан олдин «оқ олтин»ни териб Ватан хирмонига тўкишмоқчи. Бу ишнинг муддати бор, бу муддат бир ою беш кун... Бу аҳднома ҳамманинг кўнглида бор, бу аҳднома қатъий қарор.

Киши ғайрат қилса ҳар қандай ниятига етади. Халқ айтгандай, меҳнатнинг таги роҳат! Халқ жасорати кун сайин ошмоқда. Ҳамма пахта билан нафас олмоқда. Хирмонлар уйилмоқда.

Биз, ёзувчилар, Қашқадарё пахтакорларига бу эзгу ниятни бажаришларига ишонч билдириб, улкан муваффақият ва терган «оқ олтин»ларига барака тилаймиз.

Шукур Саъдулла,
Адҳам Раҳмат.

Қарши — Тошкент. сентябрь, 1970.

АХБОРОТ

НУҚУЛ ФАКТЛАР

ХИЗМАТ ЎЗИНГИЗДАН

«Ўзбекбирлашув» правлениеси дала меҳнаткашларига пахта йиғим-терими даврида яхши хизмат кўрсатиш мақсадида 2500 та қўшимча дўкон очди. Улардан 1400 таси бевосита даланинг ўзида ишлайди. Бу дўконларда сотувчи йўқ. Хизмат ўзингиздан бўлади.

Пахтакорлар учун даланинг ўзида сотишга бир неча миллион сўмлик кийим-кечак, газлама ҳам жўнатилди. Август ойининг ўзида далада савдо қилувчи дўконлар ихтиёрига 192 миллион сўмлик турли моллар юборилди. Сентябрь ва октябрь ойларида бундай маҳсулотлар даладаги дўконларда яна ҳам кўпаяди.

ҚОРАТЕПАНИНГ ТИНИҚ МАРМАРИ

Самарқанд областидаги Қоратепа тоғ бағри массивида янги карьер ишга туширилди. Геологлар бу ердан оппоқ ва тиниқ мармар кони топишганди. Дастлабки мармар бўлаклари Тошкент ва Самарқанддаги йирик иншоотлар қурилишларига юборилди. Шуниси диққатга сазоворки, Қоратепа мармари иморатларнинг пардозланадиган қисмларига ишлатилади. Бундай мармарга талаб ортиб бораётганлиги маълум. Оппоқ ва тиниқ бу мармардан қисқа вақт ичида иморатбоп блоклар тайёрлаб чиқариш тайёргарлиги кўрилмоқда.

ЧЎЛ ЙИЛНОМАСИ

Янгиер шаҳрида Мирзачўлни ўзлаштириш ва суғориш тарихидан ҳикоя қилувчи музей очилди. Музей залларига кираверишда доҳиймиз В. И. Лениннинг катта портрети кўзга ташланади. Сал нарироқда «Голодностепстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси мукофотланган «Меҳнат Қизил Байроқ» орденининг макети бор.

Залларда Совет ҳокимияти йилларида Мирзачўлни ўзлаштириш ва бу ерларга сув чиқариш тарихини акс эттирувчи экспонатлар қўйилган. Музейда олти бўлим бор. Улар «Мирзачўл тарихи», «Инженерлик коммуникациялари қурилиши тарихи», «Бинокорлик индустрияси базасининг яратилиши», «Сув хўжалиги қурилиши», «Ерларни суғориш», «Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш» деб номланмоқда.

Музейнинг залларида 15 та кўргазма стендлари бўлиб, улар чўлнинг ўтмишидан ҳикоя қилувчи ҳужжатларга тўла. Мирзачўлга келиб-кетган чет эллик мутахассисларнинг фикрлари ҳам чиройли қилиб ёзиб қўйилган. Мирзачўлни ўзлаштириш масалалари билан биринчи бор қизиққан мутахассислар ва унинг бугунги ютуқлари ҳақидаги фикрлари ҳам қизиқарли.

Тошкент, Москва, Ленинград мутахассислари ва олимлари музейга безакли ва мазмундор совғалар юбормоқдалар. Улар музейни бойитишда Мирзачўлни ўзлаштириш тарихини ёритишда ёрдам бермоқдалар.

САНЪАТКОРЛАР МЕҲМОНИМИЗ

Биз турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек қардош Украинада она-Ватанимиз олдидаги бурчимиз — армия хизматини ўтамоқдамиз. Сўнгги кунларда бизни қувонтирган нарса қадрдон диёримиз Ўзбекистон пойтахти Тошкентдан ҳарбий қисмимизга санъаткорларнинг меҳмон бўлиб келиши бўлди. Солдатлар ҳузурида бир ҳафта мобайнида намойиш этилган концертда эстрада артистларидан Баҳром Мавлонов, Рўзихон Муродова, Фазилат Шукурова ва Ўткир Холмуродовларнинг санъатидан мамнун бўлдик.

Х. ЁҚУБОВ,
ефрейтор.

«ЖИГУЛИ» ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Мамлакатимиз автомобилсозлигида янги машина яратилди. У «Жигули» деб номланмоқда. Кичик ҳажмли бундай енгил машиналарни Волга дарёси бўйида янги қад кўтарган Тольятти автомобилсозлик заводи ишлаб чиқармоқда.

«Жигули» енгил машинасининг дастлабки группаси корхона конвейеридан тушиб йўлга чиқди. Бундай машиналардан завод коллективи шу йилнинг ўзида 20 мингдан кўпроқ тайёрлаб беради. Кейинчалик ҳар йили корхонада 660 мингтадан енгил машина ишлаб чиқариладиган бўлади.

Янги чиққан машина конструкцияси жиҳатидан диққатга сазовор. Унда жаҳон автомобилсозлиги практикасида қўлга киритилган сўнгги ютуқлар ҳам ҳисобга олинган. Мамлакатдаги 70 дан ортиқ корхона заводга комплектлаш буюмлари етказиб бермоқда. Лекин машинани йиғиш учун зарур бўлган асосий узеллар шу ернинг ўзида ишлаб чиқариляпти.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз соҳибкорлари бу йил мевадан мўл ҳосил етиштиришди. Улар давлатга пландаги 150 тонна ўрнига 200 тонна олма сотишни мўлжаллашяпти. Суратда: О. Зиёддинова (чапда) ва П. Тошбоевалар колхоз боғида олма теришяпти.

А. Тўраев фотоси.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ДЎСТЛИК КЎПРИГИ

Вьетнам Демократик Республикасининг денгиз дарвозалари қардош мамлакатларнинг кемаларини тез-тез қабул қилиб туради. Бу кемалар Совет Иттифоқи, Польша, Болгария ва Кубадан хилма-хил юклар олиб келганини кўрасиз. Одессадан учта «Борис Горбатов», «Балашиха», «Капитан Вислобоков» теплоходлари келди.

«Борис Горбатов» кемасининг капитани Савченков билан унинг каютасида танишдик. Олег Николаевич 31 ёшда. Капитанларнинг бундай ёшдагилари камдан-кам учратилади. Вьетнамга қилинган сафар унинг ҳаётида биринчи марта бўлмаса ҳам, лекин бу ном унинг рўйхатида биринчи ўринда туради. У Смоленскда туғилган. Олий ўқув юртига кирмоқчи бўлиб Одессага келганида 18 ёшда эди. Ўша пайтда денгизда биринчи марта сузишига тўғри келди. Ушандан буён у кемадан ажралмайди.

— Биз ВДРга Одессадан тинчлик юкларини олиб келган эдик, — дея ҳикоя қилади капитан, — улар орасида қишлоқ хўжалик техникалари, ўғит, автомашина, темир йўл рельслари, прокат ва дори-дармонлар бор.

Савченковнинг сўзларини тинглар эканман вьетнамлик қишлоқ хўжалик кооперативи раисларидан бири Чионг Суан Нги билан қилган суҳбатим ёдимга тушиб кетди. Бу хўжаликдаги экин майдонининг 15 процентгинаси машиналар ёрдамида ишланар экан.

— Ҳозир қишлоқ хўжалик ишларини механизациялашни яхшилаш масаласи кун тартибида биринчи масала бўлиб турибди, — дейди Нги. Унинг тезда ҳал қилиниши маҳсулотларни кўпайтириш имконини беради.

«Борис Горбатов» теплоходида олиб келинаётган юклар ВДР далаларида, қурилишларида сабрсизлик билан кутилмоқда. Буни совет денгизчилари яхши англайдилар.

— Биров коллективимиздан энг яхшиларини сўрагудек бўлса, очиғи анча қийналишга тўғри келади, чунки уларнинг орасида қолоғи йўқ, ҳаммаси илғорлардан. Шундай бўлса-да, боцман Дмитрий Панасюк ва бош матрос Виктор Гнездиловларнинг номини энг яхшилардан яхшиси деб тилга олиш мумкин. Уларнинг иккаласи ҳам коммунистик меҳнат зарбдори. Биз уларнинг тажриба ва омилкорлигига тасанно ўқиймиз.

Олег Николаевич Жанубий Вьетнам билан Тонкин қўлтиғига қилинган сафарда коллективнинг кўрсатган жасурлиги ва чидамлилигини завқ билан гапириб берди. Кемамиз Америка авиациясининг уч кунлик ҳуружига учради. Американинг аввал «Орион» типидаги, кейин патруль вертолетлари «Кунц» фрегатидан кетма-кет кўтарилишди. Уларнинг кетидан қирувчи самолёт уча бошлади. Буларнинг ҳаммаси Америка ҳарбийларининг очиқ денгизда эркин сузиш бўйича халқаро нормаларни қўпол равишда бузаётганлигини исботлайди.

Капитаннинг гапини теплоходнинг бош механиги И. А. Станишевский тўлдирди. У бизга қароқчиларча қилинган учишларни акс эттирувчи фото-суратларни кўрсатди. Станишевскийнинг Вьетнамда биринчи марта бўлиши эмас экан. У Америка авиациясининг Хайфонни 1966—1967 йиллари бомбардимон қилганлигининг гувоҳи бўлган.

...Теплоход бортига МАЗ ва КРАЗлар бирин-кетин янгидан-янги юкларни орта бошлади. Орадан бироз вақт ўтгач «Борис Горбатов» жонажон қирғоқ томон йўл олади. Хайфон соҳилига эса яна бошқа совет кемалари кела бошлайди.

Одесса — Хайфон дўстлик ва бирдамлик кўприги тўхтовсиз ишлаб турибди.

Б. ШУМЕЕВ,
АПН махсус мухбири.

ИОРДАНИЯДАГИ АҲВОЛ

ҚОҲИРА, 9 сентябрь. (ТАСС). МЕН агентлиги Сурия пойтахтидаги Фаластин ташкилотлари вакилларининг маълумотларига асосланиб, Дамашқдан хабар беради: Иордания қўшинлари билан Фаластин қаршилик ҳаракати отрядлари ўртасида Оммонда ва мамлакатнинг бошқа районларида бўлаётган қуролли тўқнашувлар бугун тағин ҳам шиддатлироқ тус олди.

Бугун Оммон, Дамашқ ва Байрут ўртасидаги телефон алоқаси узилиб қолди.

ПАРИЖ, 9 сентябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Оммондан берган хабарида бугун эрталаб Иордания пойтахтининг кўчалари бўшаб қолганлиги, магазинлар ёпиб қўйилганлиги айтилади.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЖАНГОВАР МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 9 сентябрь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Кхмер информация агентлигига суяниб хабар беради: Камбоджа миллий озодлик армиясининг бўлинмалари Компонгчам вилоятида 15 августдан 18 августгача 7-йўлда бир қанча операциялар ўтказдилар. Ватанпарварлар Сайгон қўшинларининг солдат ва офицерларидан 120 кишини сафдан чиқардилар ва 14 та бронетранспортёрни йўқ қилдилар. Камбоджа миллий озодлик армиясининг жангчилари вилоят маркази районида 23 августга ўтар кечаси душман позициясига ҳужум қилдилар. Жанг натижасида душманнинг элликдан ортиқ солдати сафдан чиқарилди.

Комтонгтхом вилоятида 16 августдан 26 августгача Кхмер ватанпарварлари душманнинг 150 га яқин солдат ва офицерларини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда учта самолётини уриб туширдилар. 20-21 августда Свайриент вилоятида бўлиб ўтган жангларда душман ўлганлар ва ярадорлар бўлиб 200 кишини йўқотди.

НИДЕРЛАНДИЯ. Бу ерда жуда кўп химия ва бошқа саноат корхоналарининг бир жойга тўпланиб қолганидан ҳаво ва сув ниҳоятда ифлосланмоқда. Кишилар мириқиб ҳордиқ чиқариши мумкин бўлган ушбу суратдаги дарё соҳилига «Сувда чўмила кўрманг, соғлиғингиз хавф остида қолади!» — деган плакат илиб қўйилган.

АНЕФО — ТАСС фотоси.

ҲУРМАТЛИ газетхон, ушбу суратни кўриб қурол-яроғ сақланадиган аслаҳахона экан деб ўйламанг. «Эркин дунё» мамлакати деб мақталган Америка Қўшма Штатларидаги оддий почта бўлими бу. «Эркинлик» шундай авж олганки, ҳатто ақлдан озган киши ҳам почта орқали керагича қурол, хоҳласа пушка ҳам сотиб олиши мумкин. Ҳозир бу мамлакат аҳолисида деярли 100 миллион дона қурол бор. Устига-устак ҳар йили бу рақам 3 миллион дона ошиб бормоқда. Жиноят, қотиллик ҳукмрон бўлган «сариқ иблис» мамлакатида бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Негаки, ҳар йили 20 минг америкалик қотиллик қурбони бўлади, йилига 100 мингдан кўпроқ америкалик эса ўқ ва тиғ билан жароҳатланади.

ТАСС фотохроникаси.

Сув тошқини қурбонлари

КАРОЧИ, 8 сентябрь. (ТАСС). Шарқий Покистонда қаттиқ жала ёққанлиги яна катта кулфатларга сабаб бўлди. ППИ агентлигининг хабар беришича, Жессур районида шаҳар камбағалларининг 10 мингдан ортиқ турар жойи вайрон бўлган. 12 киши уйларнинг қулаб тушган деворлари остида ҳалок бўлган. 10 мингдан ортиқ киши бошпанасиз қолган. Шу райондаги шолипояларнинг 70 проценти сув остида қолган.

ЛУСАКАДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ

ЛУСАКА, 10 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг конференцияси давом этмоқда.

Осиё ва Африка халқлари Бирдамлиги ташкилотининг конференцияда кузатувчи сифатида қатнашаётган делегацияси тарқатган мактубда тинчликни ҳимоя қилиш йўлида биргаликда ҳаракат қилиш, эски ва янги мустамлакачиликка, ирқчиликка ва империализмга қарши кураш олиб бориш кераклиги таъкидланади.

Сурия ташқи ишлар министри Мустафо ас-Сайид кеча умумий мунозаралар вақтида сўзга чиқиб, Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессиясини АҚШ қўллаб-қувватламаганида Исроил бу агрессияни давом эттира олмаган бўлур эди, чунки АҚШ жаҳоннинг шу районида ўз ҳукмронлигини ўрнатишга интилмоқда, деди. АҚШ, деди у, жаҳондаги ҳамма халқларнинг энг ёвуз душманидир.

Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўзининг нутқида Гвинея (Бисау), Ангола, Мозамбик халқларининг, Намибия, Жанубий Африка ватанпарварларининг мустамлакачиликка қарши олиб бораётган озодлик курашига бирдамлик изҳор қилди. Индира Ганди АҚШнинг Вьетнамда олиб бораётган агрессив урушини қоралади. Барча чет эл қўшинлари ва биринчи галда АҚШнинг қуролли кучлари Ҳинди-Хитойдан олиб чиқиб кетилиши лозим, деди Ҳиндистон Бош министри.

Конференциянинг кечаги мажлисида Индонезия, Цейлон, Сьерра-Леоне, Марказий Африка Республикаси, Лаос, Ботсвана, Яман Араб Республикаси ва Қувайт делегацияларининг бошлиқлари ҳам сўзга чиқди.

Конференцияда раислик қилаётган Замбия Президенти Кеннет Каунда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг мактубини ўқиб эшиттирди.

Овга қизиқсангиз...

ЖОНЛИ БОЙЛИГИМИЗ

Дарё ва кўлларга, тоғ ва ўрмонларга эга бўлган республикамиз ҳайвонот дунёси шу қадар ранг-барангки, бу республикамизда ов хўжалигининг ривожланишида катта омил бўлиб қолди. 1793 минг гектар майдонга жойлашган 45 овчилик балиқчилик хўжаликларида қушлар ва балиқларни кўпайтирадиган 14 участка бор.

«Ўзбекохоторибаксоюз» ўз атрофига юзлаб овчи-спортчиларни уюштирган. Бу спортчиларнинг мусобақалари мунтазам ўтказилаётир. Улар орасида спорт мастерлари, разрядчилар анчагина.

Ўзбекистон овчилик жамиятининг аъзолари фойдали ёввойи ҳайвонлар ва қушлар сонини кўпайтириш борасида кўп ишлар қилишди. Айниқса ов қилиш қоидалари ва муддатларини бузган кишиларга нисбатан кескин кураш олиб бораётирлар. Уларнинг ноўрин ҳатти-ҳаракатларига қарши янги қонун-қоидалар, қарорлар қабул қилинди. Ов қоидасини бузган кишилар энди ликда 50 сўмдан 300 сўмгача жарима тўлайдилар. Ёки бир йилдан уч йилгача қамоқ жазоси оладилар. Янги қоида бўйича ғайри қонуний ов қилишда ишлатилган ов қуроллари олиб қўйилади.

Парранда ва ёввойи ҳайвонларни овлаш нормаларига ҳам ўзгартиш киритилди. Овга чиққан киши бир овда бешта ҳар хил ўрдаклар, ўнта қашқалдоқ, иккита ғоз ёки казарка, бештадан лойхўрак, яшилоёқ, бедана, булдуруқ, қўтон ва кўлбуқа, бир дона кўк турна, ўн каптар ва мусича, беш каклик, қирғовул, қуён, бўрсиқ ва биттадан жайра, тўнғиз, тоғ такаси ва айиқ отиб олиш мумкин.

Сўнгги вақтларда, айниқса ўтган йилги совуқда зотли ҳайвонлар, қушлар камайиб кетганлиги туфайли йўлбарс, Бухоро буғуси (кийик), сайғақ, архар, тоғ эчкиси, турна, лайлак, оққуш, тоғ ғози, бургут, укки, қирғовул каби қуш ва ҳайвонларни овлаш ман қилинди.

Тўнғиз, айиқ ва бошқа туёқли ҳайвонларни овлаш учун республика ўрмон хўжалиги Давлат комитетининг ижозати талаб қилинади. Сувда сузадиган қушларни кўпайтириш мақсадида баҳорги ов тақиқланди.

Ўзбекистон территориясида қушларни овлаш муддати қуйидагича белгиланди: тўнғиз, тоғ такаси, айиқ, бўрсиқ, жайралар — 15 сентябрдан 31 декабргача. Қуён — 15 октябрдан 15 январгача (бу йил қуёнларни жанубий районлардагина ов қилинади). Мўйна олинадиган ҳайвонлар — 1 ноябрдан 1 февралгача, юмронқозиқ 15 февралдан 1 майгача, андатрани тайёрлов конторалари билан келишиб 15 октябрдан 31 декабргача овлаш мумкин. Арнасойда андатра овлаш ман қилинган. Сувда, балчиқда ва чўлда яшайдиган қушларни 15 сентябрдан 15 декабргача (1970 йил мавсумида ов муддати 3 октябрдан 31 декабргача, Қорақалпоғистонда 12 сентябрдан 15 декабргача белгиланган), бедана, кабутар ва мусичалар 25 августдан 25 ноябргача (бу йилги муддат 22 августдан 22 ноябргача белгиланган), какликни 15 октябрдан 15 январгача овлаш мумкин.

Ғайри қонуний ов қилиш оқибатида давлат овчилик фондига етказилган зиён учун овланган ҳар бир ҳайвон ёки парранда ҳисобига ёшидан қатъи назар қуйидаги миқдорда жарима олинади: Бухоро буғуси (кийик), йўлбарсга — 500 сўм, қоплон, архар, тоғ така, қалбўрсиққа — 250 сўм, жайрон, айиқ учун — 200 сўм, тўнғиз, сайғаққа — 150 сўм, нутрий, қундуз — 100 сўм, савсар, енот — 75 сўм, сиртлон, оққуш, оққўтон, тувалоқ, қизил ғоз, қорақулоқ, норка — 50 сўм, тулки, чўл тулки, суғур, жайра, илон ва эчкиэмар, бўрсиқ — 25 сўм, оққузон, оқсичқон, ҳар хил ўрдаклар — 15 сўм, андатра, қуён — 10 сўм, безгалдак, қирғовул, лайлак, турнага — 30 сўм, ғоз, соқоққуш, қошиқбурун, кўлбуқага — 25 сўм ва ҳоказо.

Яқинда бўлиб ўтган овчилар IV съездида ов спортчилари жамиятининг вазифалари, овчилар сонини ёшлар ҳисобига кўпайтириш, ов қонун-қоидаларини бузувчиларга қарши кураш, давлатга кўпроқ мўйна топшириш масалалари ҳақида қимматли фикр-мулоҳазалар айтилди. Съезд қарорлари овчилар зиммасига муҳим вазифалар юклайди, уларнинг масъулиятини оширади. Республикамиздаги ҳар бир овчи табиатни севиши, фойдали ёввойи ҳайвонлар ва қушларни муҳофаза қилиши лозим.

У. АРСЛОНБЕКОВ,
«Ўзбекохоторибаксоюз» правлениеси раисининг ўринбосари.

Б. КРИЛОВ,
бош овшунос.

Шахмат

ОЛҒА СИЛЖИЁТГАНИМИЗ АНИҚ

Республикамиз спортчилари, шу жумладан етакчи шахматчилар СССР халқлари III спартакиадасининг финал учрашувларига қизғин тайёргарлик кўрардилар. Кунларнинг бирида республика Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг раиси мени чақиртириб қолди.

— Федерация раиси, команданинг бош тренери ҳамда аъзоси сифатида очиқ айтинг-чи, Москвада нечанчи бўласизлар?

— Ўнинчи, — дангал жавоб бердим мен.

Жавобим ёқмади шекилли: «Наҳотки?» деб кўзларимга тикилди. Сўзимда давом этдим.

— Шахматнинг ўзига хос томонлари борлиги ўзингизга маълум. Республика терма командасига аъзо бўлиш учун шахматчи камида 8—10 йил «калтак ейди», пишади. Бинобарин, тўрт йил орасида, яъни у спартакиададан бу спартакиадагача ўтган вақт ичида командалар составида ортиқча ўзгаришлар бўлмади. Модомики шундай экан, 1959 йили ўн иккинчи ўрини эгаллаган бўлсак, бу гал икки поғона юқори кўтарилиш учун қилаётган ҳаракатимиз ҳақиқатдан йироқ эмас... Айрим спорт турларида бўлганидек бир йили олтинчи, келаси йили йигирманчи, ёки аксинча, ҳоллар шахматда учрамайди. Шахматда тасодифлар кам бўлади...

Шундай бўлди: ўнинчи ўринга чиқдик.

Республикамиз шахматчилари сон ва сифат жиҳатидан ўсиб бормоқда. Мана охирги маълумотлар:

Актюбинск шаҳрида ўтказилган мамлакат шахмат биринчилигининг ярим финалида вакилларимизнинг бири — Ўзбекистон чемпиони СССР спорт мастери, инженер Л. Маслов 18 қатнашчи орасида 3, 4, 5-ўринларни бўлашиб олди. Финалга чиқишига фақат бир очко етмади, холос. Иккинчи вакилимиз —ёш мастерликка номзод М. Рудерфер машҳур гроссмейстер В. Либерзон устидан ажойиб ғалаба қозониб, кўпчиликнинг таҳсинига сазовор бўлди.

Аёллар ўртасида мамлакат биринчилиги ярим финал мусобақаларининг бирида тошкентлик халқаро мастер Валентина Борисенко ғолиб чиқди. У бирор учрашувни ҳам бой бермай, кейинги йиллар да кетма-кет учинчи марта олтин медаль учун курашни давом эттириш мартабасига эришди. Матонатли бу спортчи ўзининг 50 ёшлигини ана шундай кутиб олди.

Ёшларимизнинг ютуғи айниқса салмоқлидир. Мактаб ўқувчиларининг навбатдаги мамлакат биринчилиги Харьков шаҳрида бўлди. 12 кунлик қизғин курашлардан сўнг вакилларимиз 16 команда орасида олтинчи ўринни эгаллаб, олдинги натижаларини турдан-турга яхшиладилар. 16 яшар олмалиқлик мастерликка номзод Г. Аъзамов иккинчи тахтада саккиз имкониятдан олти очко олиб, ҳатто мастерлардан ҳам ўтиб кетди.

Пионер дружиналари Бутуниттифоқ турнирида республикамиз номидан иштирок этган коллективдаги 48-мактабнинг кичкинтой шахматчилари олдинги йилдагига қараганда баландлаб, фахрли бешинчи ўринни қўлга киритдилар.

Кейинги ойлар мобайнида эришилган бу ютуқлар дадил олға силжиётганимизнинг далилидир.

Яқинда Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг бюроси ҳамда республика Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети коллегияси биргаликда «Ўзбекистонда ёшлар ўртасида шахмат спортини янада кенгроқ ёйиш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда белгиланган тадбирлардан бири республика шахмат олимпиадасини ўтказишдир. Ҳозирги кунларда завод, фабрика, колхоз, совхоз, муассасаларда биринчи босқич мусобақалари қизғин давом этмоқда. Мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳам шахмат тахтаси узра қизғин жанглар бошланиб кетди. Истардикки, ҳаваскорлар бу мусобақалардан четда қолмасалар, ҳар бир коллектив ўзида ана шундай оммавий тадбирни ўтказиб, хайрли ишга ҳисса қўшса. Низомга кўра биринчи босқич мусобақалари шу йилнинг охиригача давом этади. Келаси йили район, шаҳар, область, республика шахмат олимпиадалари ўтказилади.

М. МУҲИДДИНОВ,
республика шахмат федерациясининг раиси.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 18.25 — Программа. Рус тилида: 18.30 — «Старший классник». 18.10 — «АХБОРОТ». 19.25 — Музикали кўрсатув. Ўзбек тилида, 20.40 — «АХБОРОТ». 20.55 — **КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга!** 21.35 — «Оламга саёҳат», 22.35 — Янгиликлар. 22.40 — бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 13.00 — Программа. 13.05 — Янгиликлар. 13.15 — **Бадиий фильм.** 14.45 — Сузиш бўйича Европа биринчилиги. 15.50 — Янгиликлар. **ТОШКЕНТ.** 18.00 — Адабий гопишмоклар. Рус тилида. 18.30 — Телеочерк. 19.00 — Ўқув кўрсатувлари. 19.30 — Ота-оналар учун консультация. **МОСКВА.** 20.00 — Программа. 20.05 — Янгиликлар. 20.15 — Концерт. 21.00 — Янгиликлар. 21.05 — «Буратино виставкаси». 21.30 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — **Сузиш бўйича Европа биринчилиги мусобақалари.** Барселонадан олиб кўрсатилади. 23.30 — «ВАҚТ».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ Ўзбек тилида. 20.00 — Жаҳоннинг машҳур ижрочилари. Крейслер. Рус тилида. 20.40 — Телефильм. 21.35 — **«Гитарали қиз»** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Севги тумори.** 12/IX да **Ойжамол.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Бой ила хизматчи.** 12/IX да **Улимдан кучли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет Иттифоқи ва Болгария цирки усталарининг томошалари.** ЎРГАТИЛГАН АРСЛОНЛАРНИНГ КАТТА АТТРАКЦИОНИ. **Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист ВЛАДИМИР БОРИСОВ.** (Томошалар кеч соат 8 да бошланади. Шанба кунлари: кундуз соат 3, кеч 8 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12,3 ва 8 да томошалар кўрсатилади).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Гайдуклар қасоси — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббат мавсуми — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Малика — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Излаганга толе ёр — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг саёҳати — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 9.45 минутда бошланади)

Гайдуклар қасоси — «ФЕСТИВАЛЬ».

Излаганга толе ёр — «ХИВА».

Саргузашт изловчилар — ТЕЛЬМАН номли.

Тошкент гўшт комбинати ҳузурида
ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИ УЧУН МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН

ЎҚУВ КОМБИНАТИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ ЎҚУВ КОМБИНАТИ

1970—71 ўқув йилида қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

мол терисини ажратувчилар, жунли субпродуктларни куйдирувчилар ва қайнатувчилар, ёғ эритувчи аппаратчилар, ичакчилар, теридаги гўшт-ёғ қолдиқларини тозаловчилар гўштни суякдан ажратувчилар, гўшт чопувчилар, колбаса батонларини боғловчилар.

Ўқиш муддати — 6 ойдан 1 йилгача.

Ўқишга 17 ёшдан 35 ёшгача 7-10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганлар стипендия, ётоқхона, 3 маҳал бепул овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқишни тамомлаган кишиларга гувоҳнома берилади.

Аризалар қабул қилинмоқда.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Байнал-Минал кўчаси, 5-уй, Тошкент гўшт комбинати.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг
ТУПРОҚШУНОСЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
микробиология ва тупроқ биохимияси лабораторияси раҳбари вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда фан кандидатлари ва докторлари қатнашишлари мумкин.

Конкурс муддати — 28 сентябргача.

Ҳужжатлар: Тошкент — ГСП, А. Тўқаев кўчаси, 1-уйга юборилсин.

«УЗАВТОРЕМОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ АВТОРЕМОНТ ЗАВОДЛАРИ

ҳамма корхоналар, автомобиль хўжаликлари ва колхозлардан автомобилларни тузатиб бериш учун чекланмаган миқдорда

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УРАЛ-355М» — Самарқанд шаҳар 3 автомобиль ремонт заводи (М. Горький бульвари, 17 уй);

«МАЗ-20-205» — Олмалиқ шаҳар, 4 автомобиль ремонти заводи (Тошкент область, Олмалиқ шаҳри);

«ГАЗ-51», «ГАЗ-53-Ф» — Тошкент шаҳар 10 автомобиль ремонти заводи (Додабоев кўчаси, 54 уй).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1971 ЙИЛ УЧУН

«ПРАВДА»,
«СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ИНДУСТРИЯ»,
«ИЗВЕСТИЯ»,
«ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА», «СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ»,
«КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА»,
«ТРУД»,
«ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА» ва бошқа

МАРКАЗИЙ ГАЗЕТАЛАРГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!

«БИБЛИОТЕКА «КОМСОМОЛЬСКОЙ ПРАВДЫ»,
«ВОЖАТЫЙ»,
«КОМСОМОЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ»,
«МОЛОДАЯ ГВАРДИЯ»,
«МОЛОДЕЖНАЯ ЭСТРАДА»,
«МОЛОДОЙ КОММУНИСТ»,
«СЕЛЬСКАЯ МОЛОДЕЖЬ»

ЖУРНАЛЛАРИ

СИЗЛАР УЧУН НАШР ҚИЛИНМОҚДА

Бу журналларга обуна бўлинг!

Обуна — «Союзпечать» агентликлари ва алоқа бўлимларида қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги.
«СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 33-65-45. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 331780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216, Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972. Термиз — 23—27. Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44.

№ Г. — 212.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64583.

Р. 14638.